

2012-02-01

Till Svenska Läkaresällskapet och Sveriges Läkarförbund

Yttrande över remiss "Överklagande av beslut om kritik från Socialstyrelsen", Ds 2011:36

Svenska Psykiatriska föreningen ber att få tacka för möjligheten att yttra sig över rubricerad remiss. Vi är positiva till förslaget om att möjliggöra överklaganden av kritikbeslut i det förvaltningsrättsliga systemet, en möjlighet som förbättrar rättssäkerheten i nuvarande patientsäkerhetslagstiftning. Vi vill dock i sammanhanget framhålla, att vi möjligen anser styrelsens långa handläggningstider vara ett något större rättssäkerhetshot än den tidigare frånvaron av möjlighet att överklaga beslut i domstol.

Gällande partsställning och möjligheter till överklagande finner vi, att ett beslut av socialstyrelsen om att inte tilldela kritik, att utredningens förslag om att dra gränsen vid patientens närstående är något för vid. Meningen med kritiksystelet är att en patient ska kunna få upprättelse efter mindre god vård och en överklagandemöjlighet för patienter och närstående om friandere från kritik blir enligt vårt förmenande mycket märklig: Därmed skapas i förvaltningsdomstol en arena för juridiska strider kring given vård, där motsvarighet till målsägandebiträde för den som friats av styrelsen inte föreslås. Den enskilde som inte kritiserats riskerar att inte få partsställning i ett ärende där han eller hon riskerar att drabbas av sanktion (kritik), där han eller hon i stället företräds av Socialstyrelsen som inte riskerar annat än att förlora prestige gällande sitt eget agerande. På motsvarande sätt skulle det aldrig föreslås att en i första instans brottsdömd, i andra instans skulle företrädas endast av tingsrättens domare. Alternativt medger det föreslagna systemet, att en person som friats av socialstyrelsen dras in i långdragna juridiska tvister kring sitt agerande. Från föreningens sida anser vi därför att yttrandemöjligheten ska kvarstå, det vill säga båda parter ska få yttra sig över socialstyrelsens förslag till beslut, varefter ett överklagande ska kunna ske från vårdgivare eller hälso- och sjukvårdspersonal, enbart avseende beslut om att utdela kritik. En sådan handläggning skulle enligt föreningen stå bättre i överensstämmelse med det allmänna rättsmedvetandet, eftersom det finns en kongruens med hur målsäganden i brottmål inte äger överklaga en brottmålsdom efter allmänt åtal, i andra delar än de som direkt berör exempelvis skadestånd.

Avaslutningsvis noterar vi att det är av utomordentlig vikt att socialstyrelsens hantering av given kritik i arkiv- och rapporthänseende tydligt regleras: Det är sannolikt att exempelvis tjänstgöring utomlands försvåras efter utdelande av kritik mot enskild, liksom kritik får negativa konsekvenser i näringshänseende. Om Socialstyrelsen inte tydligt instrueras att vid förfrågan svara att kritik *inte utdelats* i de fall högre instans undanröjt kritiken, kan felaktiga noteringar om utdelad kritik få oavsedda negativa följdverkningar för såväl vårdgivare som hälso- och sjukvårdspersonalen.

För Svenska Psykiatriska Föreningen

Fredrik Åberg

Styrelseledamot

Lise-Lotte Risö Bergerlind

Ordförande